

Tider her i Rigsdagen fundet en Toytrækning Sted om den gamle Bondejord. Det er nu saadan, at alle Gaardmandsbrug — fra 2 Tdr. Hartkorn og opefter — er kommet ind under Loven og Husmandsbrugene indtil 1 Td. Hartkorn ligeledes; men Brugene fra 1 til 2 Tdr. Hartkorn har Godsejerne hidtil haft fri Raadighed over. Det tilstræber man at forandre, ikke fordi denne Bestemmelse i sig selv betyder saa forfærdelig meget — efter de Oplysninger, der er tilgaaet Udvalget, drejer det sig kun om saadant noget som i alt 176 Brug, og af disse er 13 Tjenestehuse, som ikke bliver taget i Betragtning, 39 er Fæstehuse og falder heller ikke ind under Loven, og saa er der kun tilbage 54 Forpagtningshuse og 70 Lejehuse, næsten alle sammen paa Øerne; det er dem, der vil komme med. Vi sætter Pris paa at faa disse Huse med, fordi man derved opnaar at faa Ringen sluttet i vor Landbolovgivning, og fordi disse Brugs Indehavere i Virkeligheden paa saa godt som alle Omraader er stillet ganske ens med Brugere af Huse med et mindre Jordtilliggende.

Med dette lille Forbehold overfor § 5, et Forbehold, der altsaa vil give sig Udtryk i Ændringsforslag, skal jeg anbefale det under Nr. 1 stillede Ændringsforslag til Vedtagelse. Det gaar ikke paa noget Punkt Ejerne for nær, det er betydelig mildere og mere hensynsfuldt affattet end den nugældende Bestemmelse. Jeg beklager kun, et Forslaget ikke har faaet en blivende Karakter, idet Bestemmelsen kun gælder til 1935, saaledes at Rigsdagen sikkert senere kommer til at tage Stilling til dette Spørgsmaal. Om Lovforslaget tager tilstrækkeligt Hensyn til Brugernes Interesser, kan der altid være delte Meninger om, men saaledes som det foreligger, har det dog en væsentlig Betydning for de ca. 1 320 Forpagtere og de 4 670 Lejere, som efter de Oplysninger, der er tilgaaet Udvalget, vil komme ind under Loven.

Hermed skal jeg tillade mig at anbefale Ændringsforslaget til Vedtagelse, jeg tror, at det vil betyde en væsentlig og, jeg kan tilføje, en i høj Grad nødvendig foreløbig Betryggelse for de ca. 6 000 Lejere og Forpagtningshusmænd.

Ulrich: Den 20. November forrige Aar fremsatte den højtærede Landbrugsminister i dette høje Ting et Lovforslag, der hed Forslag til Lov om Fæsteejendomme og Brug af Huse paa Landet. Af dette Lovforslag er intet tilbage, det er sporst

forsvundet i Udvalget, og i Dag foreligger der ved anden Behandling noget ganske andet end det af Ministeren fremsatte Lovforslag. Som den ærede Ordfører (Hækkerup) nævnte, er der ikke indenfor Udvalget opnaaet Enighed om de Ændringer, der er foreslaaet, idet vi fra vor Side ikke har kunnet tiltræde den Tanke, der er ført frem fra de tre andre Partiers Side, nemlig at det skulde være ret og rimeligt her i Landet at tvinge en Ejer af et Hus til at give det i fortsat Brug til et bestemt Menneske. Den Gang Loven, der omhandler dette Forhold, blev vedtaget, den 30. Juni 1919, gik man til i en Periode af 8 Aar at sikre de Mennesker, der havde disse Huse, at høste Værdien af deres Arbejde. Den Gang strakte man sig overordentlig vidt, saa vidt som man i det hele taget mente at kunne gaa paa dette Omraade, men nu et Aar før denne Periode udløber, som blev givet disse Brugere ved Loven af 1919, gaar man til at forny denne Særrstilling for disse Mennesker i 8 Aar, til Aaret 1935. Jeg tillader mig at spørge: Med hvilken Ret gaar man til at fratage Ejerne af disse Huse deres Dispositionsret over deres Ejendomme for nye 8 Aar? Vi kan selvfølgelig ikke gaa med til noget saadant. Vi har fundet det rimeligt, at Ejerne af disse Huse ikke maatte tage en større Leje end 4 pCt. af den til enhver Tid gældende Ejendomsskyldværdi, idet vi gik ud fra, at vi dermed i Virkeligheden skabte Tilstande af den Art, at ingen Ejer var interesseret i for Vindings Skyld at skifte Bruger, men derudover kan man selvfølgelig ikke gaa. Dette Tilbud gjorde vi i Overensstemmelse med alle de Ejere, som her er Tale om, og ganske simpelt, fordi disse Ejere ikke hidtil har taget mere i Leje af disse Brug end 4 pCt. af Ejendomsskylden undtagen i rene Undtagelsestilfælde. Vi har endvidere kunnet strække os til at give disse Brugere en Forkøbsret, naar Ejerne af disse Ejendomme vilde sælge dem, en Forkøbsret til den Værdi, Ejeren kunde faa hos en anden. Dette er ogsaa en absolut Indrømmelse overfor disse Mennesker, men længere har vi ikke kunnet strække os.

Saa har der været megen Tale om Huse med 1—2 Tdr. Hartkorn, og efter de indhentede Oplysninger er vi gaaet med til at indsætte i § 5 i Ændringsforslaget en Bestemmelse, der i ganske enkelte Tilfælde vil trække saadanne Ejendomme med ind under Lovgivningen, men vi har faaet undtaget alle de Tilfælde, hvor disse Brug har